

taler om reparationer eller omdannelser af genstande, der tilhører bestilleren, vil således ligesom i dag ikke være omfattet af købeloven. Indleverer forbrugeren f.eks. et par bukser med henblik på, at den erhvervsdrivende skal justere benlængden, vil aftalen således som hidtil falde uden for købelovens anvendelsesområde.

Vurderingen af, om der foreligger en tjenesteydelsesaftale (ændring af varen) eller et bestillingskøb (tilvirkning af en vare), kan efter omstændighederne være vanskelig. Afgørende er, om omdannelsen ud fra en samlet vurdering af dens omfang og karakter bør anses for en tilretning af forbrugers genstand eller omdannelse af forbrugers materiale til en ny genstand. Indleverer en forbruger eksempelvis en brudekjole til den erhvervsdrivende med henblik på at få kjolen syet om til en dåbskjole, foreligger der et bestillingskøb, fordi omdannelsen indebærer, at der fremstilles en ny genstand af det indleverede materiale.

En aftale, hvorefter forbrugeren leverer materialer til brug for den erhvervsdrivendes fremstilling af den bestilte genstand, indebærer i sagens natur, at den erhvervsdrivende kommer i nær kontakt med forbrugers materialer. Der kan derfor ofte opstå spørgsmål om, i hvilket omfang den erhvervsdrivende er ansvarlig for skader, der måtte blive påført materialerne.

Som tidligere omtalt er aftaler af denne karakter – dvs. hvor forbrugeren leverer hovedparten af materialerne – hidtil blevet anset for at være tjenesteydelsesaftaler. Herom antages i almindelighed at gælde et culpaansvar med omvendt bevisbyrde i tilfælde, hvor der sker skade på forbrugers materiale, eller det bortkommer, mens det er i den erhvervsdrivendes besiddelse. For at undgå ansvar må den erhvervsdrivende således godtgøre, at beskadigelsen mv. ikke skyldes forsømmelse udvist af den erhvervsdrivende eller nogen, der handler på dennes vegne. Det samme må antages at gælde, selv om de pågældende aftaler efter lovforslaget skal anses som aftaler om køb.

Indtræffer en beskadigelse efter, at den erhvervsdrivende har udført omdannelsen (men inden leveringen til forbrugeren), følger det af lovforslaget, at forbrugeren kan påberåbe sig reglerne om mangler i relation til den samlede ydelse, jf. den foreslåede § 77 a, stk. 1, og f.eks. nægte at betale herfor, hvis betingelserne for ophævelse er opfyldt, jf. den foreslåede § 78.

Efter købelovens § 57 forudsætter ophævelse af en købsaftale som udgangspunkt, at parterne tilbageleverer det modtagne i væsentlig samme stand og mængde som ved leveringen. Ved et bestillingskøb, hvor forbrugeren selv fremskaffer det nødvendige materiale,

er situationen imidlertid helt anderledes end ved et almindeligt køb, hvor salgsgenstanden kan tilbageleveres til sælger. Eftersom genstanden er fremstillet af materialer tilhørende forbrugeren, fører § 57 til, at forbrugeren skal have sine materialer og et eventuelt erlagt vederlag tilbage. Tilvirkeren kan således ikke forlange den fremstillede genstand udleveret til sig, eftersom hans ydelse ikke består i at levere en salgsgenstand, men derimod i en allerede udført tjenesteydelse, som det ikke er muligt for forbrugeren at tilbagelevere.

En lignende situation kan forekomme efter den gældende bestemmelse, hvis en tilvirket genstand er blevet tilpasset køberens behov i et sådant omfang, at en tilbagegivelse af genstanden er uden værdi for sælgeren. Ved vurderingen af sådanne køb sker der i dag en skærpet vurdering af, om en mangel er væsentlig og dermed hævebegrændende. Det forudsættes, at det samme vil gælde ved vurderingen af de aftaler, som efter forslaget bliver omfattet af loven.

Hvis tilvirkerens arbejde i det væsentlige er færdiggjort, bør der således kun kunne ske ophævelse fra forbrugers side som følge af mangler, hvis der foreligger skærpende omstændigheder.

Det forudsættes, at det i givet fald ikke hindrer ophævelse, at sælgerens ydelse (fremstilling af salgsgenstanden) ikke kan tilbagegives, jf. købelovens § 58 (som ikke ændres), hvorefter køberen uanset § 57 kan hæve købet, hvis det skyldes salgsgenstandens egen beskaffenhed, at tilbagegivelse ikke kan ske.

Det vil i tilfælde af ophævelse, hvor sælgeren skal tilbagelevere såvel den helt eller delvis fremstillede genstand som det vederlag, der måtte være modtaget, kunne komme på tale ud fra almindelige regler om ugrundet berigelse at pålægge forbrugeren at kompensere sælgeren, i det omfang dennes ydelse er kommet forbrugeren til nytte.

For så vidt angår civil- og handelskøb, foreslås det at præcisere, at der foreligger et køb, hvis tilvirkeren skal levere *den overvejende* del af det materiale, der er nødvendigt for fremstillingen af varen.

Mindre materialebidrag fra bestilleren fratager således ikke aftalens karakter af at være et bestillingskøb, når der er tale om civil- eller handelskøb.

Den foreslåede bestemmelses stk. 1 tilsigter at gennemføre direktivets artikel 1, stk. 4.

Bestemmelserne i stk. 2 og 3 svarer til den gældende lovs § 2, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 5.1.1. og til betænkningen side 166-172.